



Fővárosi Ítéltábla

Az ügy száma: 2.Pf.20.174/2023/4.

A felperes:

felperes, felperes címe

A felperes képviselője:

Dr. File Zsuzsa ügyvéd, ügyvéd címe

Az alperes:

portál Szerkesztősége, alperes címe

Az alperes képviselője:

Dr. Tálosi Adrienn ügyvéd, ügyvéd címe

A per tárgya: sajtó-helyreigazítás

Az elsőfokú bíróság: Fővárosi Törvényszék

A fellebbezéssel támadott határozat száma: 27.P.22.942/2022/6.

í t é l e t:

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét azzal hagyja helyben, hogy az államnak járó 36.000 (harminchatezer) forint illetéket e határozat jogerőre emelkedésétől számított 60 napon belül kell megfizetni az állami adó- és vámhatóság 10032000-01070044-09060018 számú illetékbevételei számlája javára.

Kötelezi az alperest üzemeltető cég2 Zrt.-t (alperes címe), hogy 15 napon belül fizessen meg a felperesnek 36.000 (harminchatezer) forint másodfokú perköltséget.

Kötelezi a cég2 Zrt.-t (alperes címe), hogy fizessen meg az államnak e határozat jogerőre emelkedésétől számított 60 napon belül 48.000 (negyvennyolcezer) forint fellebbezési illetéket az állami adó- és vámhatóság fenti számú illetékbevételi számlája javára.

Az ítélet ellen fellebbezésnek helye nincs.

I n d o k o l á s

[1] Az alperes az általa szerkesztett portál internetes hírportálon 2022. november 16. napján „cikk címe” című írásában – másik sajtószerv értesülésére hivatkozva – arról tudósított, hogy „újabb luxusépítkezésekbe kezdett felperes, a költségvetési csalással és hűtlen kezeléssel gyanúsított baloldali médiamágnás (...), az offshore adóelkerülés nemzetközi szakértője ezúttal megbontotta a hegy oldalát.”

Az ingatlanon folyamatban lévő építkezésről az írás egyik alcíme szerint a „cikk alcíme”, majd a cikk arról számol be fényképekkel illusztrálva, hogy „nemrégiben derült ki, hogy felperes egy sportcentrum építésébe kezdett a természetvédelmi terület szívében, a hegyen. Ami ebből mára elkészült és jól látható, egy tenispálya (...) a napilap úgy értesült, hogy felperes egy egész wellnessközpontot épített kastélya kertjébe. Fürdőmedencékkel, szaunákkal, fitnesztermekkel.”

A cikk az építkezés területéről azt közli a tulajdoni lap adataira hivatkozva, hogy „az ingatlan egyik tulajdonosa volt például – persze az ő személyes közreműködésével – az a cég1, amelyik a szigetek neve-szigetek hírhedt offshore paradicsomában, településen egy postafiók mögé lett elrejtve.”

[2] A felperes sajtó-helyreigazítási kérelemmel fordult az alperesi szerkesztőséghez a cikkben foglalt valótlan tényállítások miatt, amely kérelemnek az alperes nem tett eleget.

[3] A felperes keresetében arra kérte kötelezni az alperest, hogy az portál című internetes sajtótermékben 2022. november 16. napján megjelent „cikk címe” című cikk megjelenésével azonos helyen és módon, valamint 24 óráig a főoldalon is tegye közzé a következő közleményt:

„Helyreigazítás: Valótlanul állítottuk, hogy felperes „Wellnessközpontot épít a hegyen”. Valótlanul állítottuk, hogy „az ingatlan egyik tulajdonosa volt – felperes személyes közreműködésével – az a cég1, amelyik a szigetek neve-szigetek hírhedt offshore-paradicsomában, településen egy postafiók mögé lett elrejtve.”

Valótlanul állítottuk, hogy „cikk alcíme”

Valótlanul állítottuk, hogy „felperes egy sportcentrum építésébe kezdett a természetvédelmi terület szívében, a hegyen.”.

Valótlanul állítottuk, hogy „felperes egy egész wellnessközpontot épített kastélya kertjébe. Fürdőmedencékkal, szaunákkal és fitnesztermekkel.”

[4] Az alperes érdemi ellenkérelmében elsődlegesen a kereset elutasítását, másodlagosan a főoldali közzététel időtartamának 5 órára történő mérséklését, valamint a felperes perköltségben való marasztalását kérte.

Hivatkozott arra, hogy a felperes közéleti szereplő, a cikk közéleti vitához kapcsolódik.

Álláspontja szerint a kifogásolt közlések valós tényekből levont okszerű következtetések, vélemények. A sérelmezett tények valóságát a cikkben szereplő fényképfelvételek igazolják. A felperes által sem vitatott fényképek alapján alappal fogalmazhatta meg azon véleményét, hogy wellnessközpontot és sportcetrumot épít. A kifogásolt közlések annak ellenére véleménynyilvánításként értelmezendők, ha formálisan, a bizonyíthatósági teszt alkalmazásával tényállításnak lennének értékelhetőek.

A helyreigazításra utaló közleménynek a főoldalon 24 órán keresztül történő közzététele túlterjeszkedik az Smtv. 12. § (2) bekezdésében foglalt azon törvényi fordulaton, hogy a helyreigazítást „a közlemény sérelmezett részéhez hasonló módon és terjedelemben” kell közzétenni, mert a főoldalon csak a cikk címe jelent meg 24 óránál lényegesen rövidebb ideig.

[5] Az elsőfokú bíróság ítéletével kötelezte az alperest, hogy 5 napon belül az általa szerkesztett www.portál internetes portál kezdőoldalán, 24 óra időtartamban jelentesse meg a hírt, hogy „Helyreigazítás a „cikk címe ” című cikk miatt”, oly módon, hogy ezen hírre kattintva elérhető legyen a 2022. november hó 16. napján „cikk címe ” címmel megjelent cikk, melynek címe alatt, a szövege előtt, a cikk elérhetőségének időtartamában, de legalább 30 napig, az eredeti megjelenéssel azonos módon tegye közzé az alábbi helyreigazító közlemény:

„Helyreigazítás:

Valótlanul híreszteltük, hogy felperes wellnessközpontot épít a hegyen; hogy sportcentrumot épít természetvédelmi területen; hogy egy sportcentrum építésébe kezdett a természetvédelmi terület szívében, a hegyen; valamint azt, hogy egy egész wellnessközpontot épített kastélya kertjében, fürdőmedencékkal, szaunákkal, fitnesztermekkel.

Valótlanul híreszteltük továbbá felperes ingatlanával kapcsolatban, hogy az ingatlan egyik tulajdonosa volt – az ő személyes közreműködésével – az a cég1, amelyik a szigetek neve - szigetek hírhedt off-shore paradicsomában, településen egy postafiók mögé lett elrejtve.”

Kötelezte a cég2 Zrt.-t, hogy 15 napon belül fizessen meg a felperesnek 126.000 forint perköltséget, valamint külön felhívásra 36.000 forint meg nem fizetett illetéket a Magyar Állam javára.

[6] Ítélete indokolásában ismertette a polgári perrendtartásról szóló 2016. évi CXXX. törvény (Pp.) 495. § (1) bekezdésében, a 496. § (1) és (3) bekezdésében, a sajtószabadságról

és médiatartalmak alapvető szabályairól szóló 2010. évi CIV. törvény (Smtv.) 12. § (1) bekezdésében, valamint a Kúria PK 12. és 14. számú állásfoglalásában, továbbá a 7/2014. (III. 7.) és a 13/2014. (IV. 18.) AB határozatokban foglaltakat.

[7] Kifejtette, hogy a perben alapvető jelentősége volt a felperes közszereplői minőségének, melyre tekintettel fokozottan köteles tűrni a személyét illető valós ténybeli alapú állításokat és kritikákat. Rögzítette e vonatkozásban, hogy a sajtót a közügyeket érintő véleménynyilvánítás szabadsága a valónak bizonyult tények vonatkozásában korlátlanul megilleti, azonban a hamis tény állításával vagy híresztelésével szemben már csak akkor védi, ha nem tudott a híresztelt tény hamisságáról és a foglalkozása által megkívánt körültekintést sem mulasztotta el.

Ezen elvi alapról kiindulva megállapította, hogy azon közlések, miszerint a felperes wellnessközpontot épít a hegyen a kastélya kertjében; továbbá, hogy sportcentrum építésébe kezdett a természetvédelmi területen, tényállítások. Ezen tényállítások valós ténybeli alapját nem igazolták az építkezésről készített és a cikket illusztráló fotók. Az alperes azon közlését, hogy természetvédelmi területen folynak az építkezések, meg sem kísérelte bizonyítani. Ezért a kifogásolt állítások ezen részét valótlanoknak találta.

[8] Azon kifogásolt közlés valóságát, mely szerint a felperesi ingatlan egyik tulajdonosa az ő személyes közreműködésével az a cégl, amelyik a szigetek neve-szigetek hírhedt offshore paradicsomában, településen egy postafiók mögé lett elrejtve, az alperes ugyancsak meg sem kísérelte bizonyítani. A cikkbe ágyazottan közölt tulajdoni lap adatából csak az állapítható meg, hogy az ingatlan résztulajdonosa a cégl Kft., ami semmilyen érdemi információt nem szolgáltat a cég háttéréről, így nem alkalmas az alperes állításának az alátámasztására.

A perben rendelkezésre álló adatok alapján az építkezés tartalmára és az ingatlan tulajdonosi háttérére vonatkozó, kifogásolt közlésről megállapította, hogy azok valóságtartalmát az alperesi sajtószerv neki fel nem róható módon nem ellenőrizte. Így közölte tényállításait az alperes, hogy a rendelkezésére álló adatok alapján tudott azok hamisságáról, ezért nem mentesülhet a felperesi közszereplőt illető valótlan tényállításai helyreigazításának kötelezettsége alól.

[9] A helyreigazítás szövegét a PK 15. számú állásfoglalás I. pontjában foglaltakra tekintettel állapította meg és kiemelte, hogy az alperesi cikk a napilap című újságban megjelent közlésen alapul, így a kifogásolt közlések nem valótlan tény állításának, hanem híresztelésének minősülnek.

A helyreigazító közlemény közzétételének módját hivatalból, részben a kereseti kérelemtől eltérően, a kialakult bírói gyakorlatnak [32.Pf.20.045/2020/5-II., 32.Pf.20.346/2019/5.] megfelelően állapította meg, 24 órás időtartamban kötelezve az alperest a helyreigazítás tényének főoldalon történő megjelentetésére, és a helyreigazító közleménynek az ezen hírből elérhető eredeti közlésnek megfelelő módon, a cikk címe alatt történő megjelentetésére.

[10] A perköltség viselésére a Pp. 83. § (2) bekezdése alapján a pervesztes alperes kiadóját kötelezte.

[11] Az elsőfokú bíróság ítélete ellen az alperes terjesztett elő fellebbezését, amelyben elsődlegesen a felperes keresetének elutasítását, másodlagosan az ítélet megváltoztatását kérte akként, hogy a másodfokú bíróság mérsékelje a főoldalon való közzététel időtartamát 5 órára. Kérte továbbá az elsőfokú perköltség összegének legfeljebb 60.000 forintra történő mérséklését és a felperes másodfokú perköltség megfizetésére kötelezését.

A másodfokú bíróság felülbírálati jogkörét a Pp. 369. § (1) bekezdésére, a (3) bekezdés a), c), d) és e) pontjaira alapította.

Álláspontja szerint az elsőfokú ítélet sérti az Smtv. 12. § (1) bekezdését, mert a kifogásolt közlések valós tényekből levont okszerű vélemények, akkor is ha formálisan, a bizonyíthatósági teszt alkalmazásával tényállításnak lennének értékelhetők. A cikk következtetéseinek valós ténybeli alapját igazolják a felperes ingatlanáról készült fényképfelvételek. Ezen fotók alapján, alappal fogalmazhatta meg azon véleményét, hogy a felperes „wellnessközpontot épít”, „sportcentrum épült”, „egy sportcentrum építésébe kezdett”, valamint „wellnessközpontot épített”.

Kifogásolta, hogy az elsőfokú bíróság ítélete arra is kötelezi, hogy a helyreigazításra utaló közleményt 24 órán keresztül tegye közzé a portál főoldalán annak ellenére, hogy a főoldalon a cikk címe lényegesen kevesebb ideig, mint 24 óráig jelent meg. Álláspontja szerint a közzététel ezen módja sérti az Smtv. 12. § (2) bekezdését, mert az túlterjeszkedik a törvényi fordulaton.

Előadta továbbá, hogy az elsőfokú bíróság ítélete sérti a bírósági eljárásban megállapítható ügyvédi költségekről szóló 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet 2. § (2) bekezdését, ezért a perköltség mérséklését kérte.

[12] A felperes fellebbezési ellenkérelmében az elsőfokú ítélet helybenhagyását, és az alperes másodfokú perköltség megfizetésére kötelezését kérte, ügyvédi munkadíját 36.000 forintban számította fel.

Álláspontja szerint az elsőfokú bíróság ítélete helyes és megalapozott, a sérelmezett közlések tényállítások, azok nem minősíthetők véleménynek. A fényképfelvételek alapján alappal nem vonhatta le a sérelmezett következtetéseit a sajtószerv, amelyek valóságáról felróható módon nem is győződött meg. A közzététel elrendelt módja vonatkozásában kifejtette, hogy az megfelel a közzétételnek és a bírói gyakorlatnak is.

[13] Az alperes fellebbezése alaptalan.

[14] Az elsőfokú ítéletnek fellebbezéssel nem érintett rendelkezése nem volt, az alperes az elsőfokú ítélet teljes anyagi jogi felülbírálatát kérte, ezért a másodfokú bíróság azt egészében, a Pp. 370. § (1) bekezdése szerinti korlátok között bírálta felül. A másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság érdemi döntésével egyetértett, annak indokait is osztotta, azokat nem ismétli meg.

[15] A fellebbezésben foglaltak alapján arra mutat rá, hogy az Smtv. 12. § (1) bekezdése alapján helyreigazítást az érintett a vele kapcsolatosan sajtótermékben, vagy médiaszolgáltatásban megjelenő valótlan tény állítása, vagy ilyen híresztelése, illetve a valóságot hamis színben feltüntető közlések esetében kérhet. Az elsőfokú bíróság ezért helytállóan vizsgálta, hogy a perbeli közlés tényállítás, vagy valamely valós tényből levont okszerű következtetés-e a PK 12. számú állásfoglalásra is tekintettel. Az elsőfokú bíróság minősítésének azért is meghatározó jelentősége volt, mert a véleményszabadság gyakorlásának határai a közügyeket érintő kérdésekben aszerint különböznek, hogy az adott közlés értékítéletnek, avagy tényállításnak minősül-e. Vagyis e minősítésnek azért kell összhangban állnia az Alaptörvény IX. cikkében biztosított véleményszabadság követelményeivel, mert egyben döntően és közvetlenül befolyásolja annak határait is, így az alapjog gyakorolhatóságát és tényleges érvényesülését {13/2014. (IV. 18.) AB határozat [31], [39] és [40]}.

[16] A bizonyíthatósági teszt alkalmazásával az elsőfokú bíróság helyesen jutott arra a következtetésre, hogy a kifogásolt közlések tényállítások, tekintettel arra, hogy azok minden elemükben objektív bizonyítékokkal alátámasztható, azaz bizonyítható állítások. Helyesen mérlegelte az alperes által bizonyítékként hivatkozott fotókat és a cikkbe ágyazott tulajdoni lap adatait is. Helytállóan ítélte meg azt is, hogy az alperes a sérelmezett közléseiben más sajtószervek információira hivatkozással híresztelte tényállításait, és azok valóságát bizonyítani köteles.

[17] Az alperes a sérelmezett közlései valóságát nem bizonyította. A cikket illusztráló fényképfelvételek nemhogy alátámasztották az írás állításait, hanem – a tenispályát bemutató felvételen kívül – azt kifejezetten cáfolták. A közlés kontextusában az átlagolvasó egy wellnessközpont esetében a cikkben is említett szaunák és medencék műtárgyait érti, amelyek meglétére utaló tény a perben nem merült fel. A sportcentrum jelentése semmi esetben nem lehet azonos egy tenispályával, az átlagolvasói értelmezés szerint egyetlen sportpályára nem használható ezen kifejezés. A felperes olyan tulajdonosi minőségét a cikkbeli ingatlan vonatkozásában, amelyet egy offshore cég fedett el, az alperes meg sem kísérelte bizonyítani, azt a hivatkozott tulajdoni lap adatai – ahogy arra az elsőfokú bíróság helytállóan rámutatott – nem igazolták.

[18] A cikkel érintett téma a természetvédelmi területen folyó építkezés okán, továbbá a felperes közélet alakításában résztvevő munkája révén érint olyan közügyet, amelyről a sajtó jogosult beszámolni, és amely beszámoló során a véleménynyilvánítás szabadsága széles körben megilleti. Az sem volt vitatott, hogy a felperes közszereplő, így személyiségi jogai a Ptk. 2:44. § rendelkezései alapján korlátozhatók. Azonban ezen kérdéskörben született alkotmánybírósági határozatokból nem vonható le olyan következtetés, hogy a sajtószabadság a valótlan tények állítására, híresztelésére korlátlanul kiterjedne, a közszereplők azt minden esetben túrni kötelesek.

Ugyanakkor a másodfokú bíróság arra mutat rá, hogy a sajtószervnek rendelkeznie kellett a Pp. 495. § (2) bekezdés c) pontja alapján azon információkkal, bizonyítékokkal, amelyek a

cikkben szereplő ezen állításait igazolják, illetve az ezt kifogásoló felperesi nyilatkozatot nyomban megcáfolják. Azonban ilyen, azonnal rendelkezésre álló bizonyítékot sem az írás, sem az alperes perbeli cselekményei nem szolgáltatottak.

[19] A perbeli, közérdeklődésre számot tartó kérdésben a sajtó szabadsága a valóságnak megfelelő tájékoztatás adásáig terjed és egyben ez képezi tájékoztatási kötelezettségének a korlátját is az Smtv. 10. §-a alapján. A sajtó alkotmányos alapú szabadsága és ebből származó kötelezettsége a valós, hiteles tények bemutatására, míg a közönség joga ezen valós, igazolható tények megismerésére terjed ki. Az Alkotmánybíróság a 7/2014. (III. 7.) AB határozat [16] és [17] bekezdéseiben rögzítette, hogy a tények meghamisítására nem vonatkozik az alkotmányos védelem, a sajtószervek felelőssége fennáll a tudottan valótlan tény állítása miatt és akkor is, ha a sajtószerv azért nem tudott annak valótlanúságáról, mert a foglalkozása alapján elvárható körültekintést elmulasztotta.

Ezen állásfoglalás alkalmazandó a perbeli esetben is, amikor a sajtószerv más hírportálok információt veszi át és közli le. Ugyanis a sajtónak nincs sem kötelezettsége, sem joga, hogy ellenőrizetlen és valótlan tényeket közöljön, illetve más sajtószervek ellenőrizetlen adatait híresztelje. Erre tekintettel a sajtószabadság alkotmányos védelme alá nem eső, valótlan, híresztelt tényközlés volt a cikk wellness és sport központ építésére és a cég offshore hátterére vonatkozó tényállítás is, ahogyan azt az elsőfokú bíróság helytállóan megállapította. Ezen közléseknek még egy vékony ténybeli kötődése sem mutatható ki a valósággal, ezért az alperesi sajtószerv köteles azokat helyreigazítani.

[20] Az elsőfokú bíróság által elrendelt helyreigazítási mód is megfelelt az Smtv. 12. § (2) bekezdésében írtaknak és a kialakult bírói joggyakorlatnak. A főoldalon 24 óra időtartamban történő figyelemfelhívó közlemény megjelenése biztosítja az elrendelt helyreigazítás olvasók általi megismerését, különösen arra tekintettel, hogy az írás címe is megjelent a főoldalon. Ez a mód egyben igazodik a sérelmezett írás eredeti, főoldali és az onnan elérhető rovatban történő kettős megjelenési módjához is.

Az elsőfokú bíróság által elrendelt és fellebbezéssel támadott közzétételi mód szükséges annak biztosítása érdekében, hogy az alperesi sajtóterméket olvasók tudomást szerezzenek a helyreigazításról, ekként a közlemény olyan időtartamban legyen elérhető a számukra, ami reálisan biztosítja a megismerhetőségének lehetőségét. Ehhez pedig a kialakult médiafogyasztási szokások, így a perbeli esetben az internetes újságok felkeresése vonatkozásában a napszaktól való nagyfokú függetlenség okán szükséges a közlemény vonatkozásában a 24 órára való főoldali közzététel elrendelése. Az ilyen jellegű és időtartamú közzétételi mód biztosítja a kialakult bírói gyakorlat szerint annak lehetőségét, hogy a helyreigazítás elérje a jogszabályi célját.

[21] A felperes által az elsőfokú eljárásban felszámított ügyvédi munkadíj összege a fél és az ügyvéd között létrejött ügyvédi megbízási szerződésben kikötött összeg volt a 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet 2. § (1) bekezdésének a) pontja szerint. Az elsőfokú bíróság helyesen értékelte, hogy a kikötött munkadíj nem volt eltúlzott mértékű és az arányban állt a ténylegesen elvégzett ügyvédi tevékenységgel. A másodfokú bíróság arra mutat rá e vonatkozásban, hogy az előzetes kérelem és a keresetlevél megszerkesztése, az ahhoz szükséges adatok összegyűjtése a sajtó-helyreigazítási perben elvégzendő jogi munka döntő

részét képezik, amely kifejeződött a felperes által felszámított – és a megbízási szerződésben is rögzített – összeg nagyságában.

[22] Az alperes fellebbezése nem vezetett eredményre, ezért a Pp. 364. § utaló szabálya alapján alkalmazandó Pp. 83. § (1) bekezdése és a Pp. 499. § (1) bekezdése alapján köteles az alperesért felelősséget viselő jogi személy a felperes részére az ügyvédi munkadíjat, és a Magyar Állam javára a le nem rótt fellebbezési illetéket megfizetni.

Az ügyvédi munkadíj összegét a másodfokú bíróság a 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet 2. § (1) bekezdésének a) pontja alapján állapította meg, a felperes által felszámított két ügyvédi óra (2 x 18.000 forint) munkadíj szerint.

[23] A tárgyi illetékfeljegyzési jog folytán le nem rótt fellebbezési illeték megfizetéséről a másodfokú bíróság a Pp. 101. § (1) bekezdése, a Pp. 102. § (1) bekezdése és a 30/2017. (XII. 27.) IM rendelet 3. § (2) bekezdése alapján, továbbá az 1990. évi XCIII. törvény (Itv.) 78. § (4) bekezdése alapján döntött.

[24] Tájékoztatja a másodfokú bíróság a cég2 Zrt.-t, hogy a fellebbezési illeték az Itv. 78. § (4) bekezdése szerint a határozat jogerőre emelkedését követő 60. napon válik esedékessé. Az illeték megfizetése során közleményként fel kell tüntetni az illetékfizetési kötelezettséget tartalmazó jogerős bírósági határozatot hozó bíróság (Fővárosi Ítéltábla) megnevezését, a bírósági ügyszámot és a fizetésre kötelezett adóazonosító számát [30/2017. (XII. 27.) IM rendelet 3. § (2) bekezdés e) pontja].

Budapest, 2023. május 11.

Dr. Hercsik Zita s.k.
a tanács elnöke

Dr. Virág Csaba s.k.
előadó bíró

Dr. Fintha-Nagy Péter László s.k.
bíró